

vinnosti, prokázati skutkové okolnosti jimi tvrzené. Ostatně však nabídnutí tohoto důkazu bylo zcela bezvýznamným, ježto důkaz ten prvním soudem připuštěn nebyl, a hledě k určovací žádosti žalobců také nutným nebyl. Náhledu žalované, že by s hlediska procesní ekonomie věc tato jedním sporem vyřízena býti měla, a nikoli dvěma spory, jednak před řádným soudem, jednak před smírčím soudem, přisvědčiti bylo by lze tehdy, kdyby § 16 pojišťovacích podmínek nestanovil, že při nárocích na náhradu rozhoduje soud jen o tom, zda jest po právu náhradní povinnost, kdežto výše škody stanoví se dle § 8 a 9 pojišťovacích podmínek znaleckými rozhodčími soudci. Vzhledem k tomuto ustanovení mohli se žalující dovolávat a právem se též dovolávají výroku, aby určena byla povinnost žalované strany k náhradě škody, poněvadž teprve v základě tohoto výroku o svolání smírčího soudu žádati mohou.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání mimo jiné z těchto

d ů v o d ů:

O přípustnosti určovací žaloby v tomto případě nemůže býti pochybnosti. Podle § 9 všeobecných podmínek pojišťovacích mají jak společnost tak i pojistník právo žádati, aby výše ztráty neb škody na pojištěných předmětech byla zjištěna rozhodčími soudci, a podle § 16 podmínek rozhoduje řádný soud jen o tom, je-li tu povinnost pojišťovatele k náhradě škody. § 11. pojišťovacího řádu připouští, aby bylo ujednáno, že výše plnění, k němuž jest pojišťovatel zavázán, stanovena býti má rozhodčím soudem. Žalovaná, která odepírá plnění, se ovšem podle druhého odstavce § 11 pojišťovacího řádu tohoto ujednání dovolávat nemůže. Žalobcové jako pojištění ale mají právo, buď žádati na řádném soudu, aby rozhodl i o výši náhrady, aneb mohou obmeziti žalobu na žádání, že žalovaná jest povinna plniti a vyhraditi rozhodčím soudům, by určili výši škody. Jelikož žalobci volili způsob druhý, nemohli u soudu jinak žalovati než na zjištění, že jejich nárok na odškodnění jest po právu. Předpoklad § 228 c. ř. s., že žalobce musí míti právní zájem na tom, by jeho právo bylo co nejdříve na jisto postaveno, tu jest, poněvadž po rozhodnutí soudu, že žalobcové mají právo na náhradu škody, bude musiti následovati výrok rozhodčích o výši škody. Námitku žalované, že žalobcové se vzdali práva na rozhodčí soud, vyvrátil již případně soud odvolací a stačí připojiti, že žalobcové si výslovně vyhradili právo domáhati se náhrady škody před rozhodčím soudem.

Čís. 548.

K opoziční žalobě nelze z moci úřední povšimnouti si ustanovení § 575, odstavec třetí c. ř. s., nebylo-li žalobou uplatňováno, že exekuční titul z onoho důvodu uhasl.

(Rozh. ze dne 15. června 1920, Rv I 322/20.)

Na základě smíru ze dne 13. června 1919, dle něhož žalobce se zavázal vykliditi hostinské místnosti do dne 15. září 1919 povoleno bylo straně žalované usnesením ze dne 12. listopadu 1919 vyklizení zmíněných

místností. Žalobce domáhal se žalobou, by bylo uznáno, že exekuční právo žalované na vyklizení místností uhaslo, ježto smír ze dne 13. června 1919 byl zrušen úmluvou sporných stran ze dne 2. září 1919. P r o c e s n í s o u d p r v é s t o l i c e žalobu zamítl, zjistiť, že úmluvou ze dne 2. září 1919 nebyl původní smír o vyklizení zrušen, nýbrž pouze vymáhání jeho odloženo a uvedl mimo jiné v d ů v o d e c h: Smír nepozbyl platnosti a účinnosti ani tím, že přikročeno bylo k jeho vymáhání až po 2 měsících po smluvené lhůtě, ježto jen pro výpovědi, příkazy k odevzdání a právo-platné rozsudky o nájemních sporech jest v § 575 c. ř. s. stanoveno, že pozbudou platnosti, není-li do 14 dnů po lhůtě k vyklizení zažádáno o exekuci. Na smírové lhůty ustanovení nelze rozšiřovati. O d v o l a c í s o u d žalobě vyhověl. D ů v o d y: Nelze sdíletí názoru prvního soudu, že smír ze dne 13. června 1919 nepozbyl platnosti a účinnosti ani tím, že přikročeno bylo k jeho vymáhání až po dvou měsících po smluvené lhůtě, jelikož prý na smíry nelze ustanovení § 575 c. ř. s. rozšiřovati. Dle § 569 c. ř. s. pokládají se nájemní smlouvy, které zanikají vypršením času, za mlčky obnovené, když ve 14 dnech po vypršení nájemního času nevznese se žaloba o vrácení, pokud se týče o zpětvetí najatého předmětu. V § 575 odstavec třetí c. ř. s. — kterýž dlužno pokládati za doplňující ustanovení § 569 c. ř. s. — jest ustanoveno, že soudní výpověď nebo příkaz na odevzdání předmětu najatého a rovněž pravoplatné rozsudky o námitkách pozbudou platnosti, nenavrhnou-li se ve 14 dnech po tom, kdy nastala doba pro vyklizení najatého předmětu, exekuce na vyklizení. V tomto případě žalovaná strana těchto lhůt, kterýchž dle ustanovení § 570 c. ř. s. nelze ani soudci prodloužiti, nešetřila, nýbrž podala návrh, který nejdéle do 29. září 1919 podati měla — teprve 8. listopadu 1919, tudíž opožděně. Prodloužiti tyto lhůty úmluvou stran není rovněž dovoleno (arg. § 128 c. ř. s.). Dle náhledu soudu odvolacího nutno ustanovení § 575 odstavec třetí c. ř. s. použiti i na soudní smíry, neboť § 575 c. ř. s. dle motivů k civilnímu soudnímu řádu stanoví jen blíže, co v § 569 c. ř. s. všeobecně obsaženo je. Lhostejno tudíž, co strany dne 2., pokud se týče 15. září 1919 umluvily a zda úmluva ta vztahovala se pouze k tomu, aby vymáhání smíru ze dne 13. června 1919 bylo odloženo — jak žalovaná strana tvrdí — či zda smír ten byl zrušen touto dodatečnou úmluvou — jak žalobci uvádějí. Přichází tu k platnosti ustanovení § 569 c. ř. s., dle něhož smlouvu nájemní, mezi stranami smírem uzavřenou do 15. září 1919, je považovati za mlčky prodlouženou, když do 29. září 1919 žaloba na odevzdání najatého předmětu — pokud se týče exekuce o vnučené vyklizení najatých místností — podána nebyla. To se v tomto případě nestalo. Lhůtu pro vykonatelnost smíru dle ustanovení § 570 a 126 c. ř. s. prodloužiti ani úmluvou stran není dovoleno a proto dlužno míti za to, že soudní smír ze dne 13. září 1919 pozbyl účinnosti a vykonatelnosti. Když tomu tak, nebylo tu platného titulu exekučního, mezi stranami vznikla ohledně najatých místností nová smlouva nájemní, jež znova rozvázána býti musí, pročez neměla exekuce na základě smíru ze dne 13. června 1919 vůbec povolena býti a je proto žaloba opoziční po rozumu § 35 ex. ř. vzhledem k svrchu uvedenému důvodnou.

N e j v y š š í s o u d obnovil rozsudek soudu prvního stolice.

D ů v o d y:

Jde o žalobu opoziční ve smyslu § 35 ř. ex. Dle třetího odstavce tohoto paragrafu musí všechny námitky, které dlužník v čase vznesení žaloby mohl přednésti, zároveň ke platnosti býti přivedeny, jinak jsou vyloučeny. Toto ustanovení jest zcela jasné a přesné a nedopouští výjimky. V žalobě vznesena proti nároku, pro který exekuce byla povolena, jediná námitka, že smír ze dne 13. června 1919 byl zrušen úmluvou žalobce se ředitelem žalovaného pivovaru, kterouž bylo žalobci výslovně přiznáno, že on a jeho manželka budou v hostinských místnostech ponecháni i na dále po dobu právoplatně uzavřené smlouvy pachtovní, jestliže vezme žalobce zpět žalobu u okresního soudu pro 318 K a že žalobce vyhověl této podmínce, čímž smír byl zrušen a nemůže býti více titulem exekucním. Jen touto námitkou směly tedy nižší soudy se zabývati, veškeré další námitky byly podle eventuální zásady § 35 ex. ř. vyloučeny, a nižší soudy pochybily pustivše se do rozboru námitek jiných, žalujícími později vznesených. To platí také o námitce soudem odvolacím na přetřes vzaté a za důvodnou uznané, že smír ze dne 13. června 1919 pozbyl platnosti a účinnosti podle § 575 odstavec třetí c. ř. s. I kdyby tu byly podmínky tohoto ustanovení zákona, nebylo by přípustno míti zření k námitce z něho odvozované, když žalující nevznesli ji v žalobě. Ani z moci úřední nelze k dotčenému ustanovení přihlížeti, ježto ustanovení to jest pouhým doplňkem § 569 c. ř. s. a důsledkem plynoucím z jeho předpisů, že nájemní nebo pachtovní smlouvy vypršením času bez výpovědi zanikající pokládají se za mlčky obnovené, když ve čtrnácti dnech po vypršení nájemní nebo pachtovní doby ani pronajímatel nebo propachtovatel nevznesou žalobu o vrácení, ani nájemce nebo pachtýř žalobu o zpět vzetí předmětu najatého nebo pachtovaného. Výhod takového mlčky se stavšího prodloužení smlouvy může nájemce nebo pachtýř zajisté kdykoliv se vzdáti a nelze důvodně předpokládati, že by se měl zjednatí průchod ustanovení třetího odstavce § 575 c. ř. s. po případě z povinnosti úřední i proti vůli nájemcově nebo pachtýřově. Žalobci mohli se poukazem na § 575 odstavec třetí c. ř. s. brániti jak rekursem proti povolení exekuce tak i příslušnou námitkou v žalobě podle § 35 ex. ř. vznesenou. Neučinili ani toho ani onoho. Soud stolice prvé však zjistil, že úmysl smluvních stran dne 2. září 1919 výslovně nesl se k tomu, aby pouze vymáhání smíru ze dne 13. června 1919 (poskytnutím lhůty k vyklizení do terminu listopadového) bylo odloženo, aniž smír sám byl dotčen. Tomuto zjištění nebylo v odvolání ani odporováno, — z něho však plyne, že jediná námitka v žalobě proti nároku vznesená jest neoprávněna, jak bezvadně vyloženo bylo soudem procesním. Když tomu tak jest, dlužno žalobu podle § 35 ex. ř. podanou pokládati za neodůvodněnou.

Čís. 549.

Poukázal-li dlužník po 6. únoru 1919 clearingovým řízením dlužný peníz na věřitelův účet u Vídeňské poštovní spořitelny, není věřitel povinen, uznati poukaz za placení, byť i na dřívějších dopisech věřitele bylo předtíženo číslo jeho účtu a dlužník měl v ruce složenky na účet věřitele u řečené spořitelny.